

Kedves testvéreim a hit által!

A református bibliaolvasó kalauz szerint Zakariás próféta könyvét olvassuk már 2 hete, és ma az utolsó előtti fejezet, a 13. a napi ige. Zakariás prófétáról azt érdemes tudni, hogy a babiloni fogságból hazatért zsidók közt profétált. Az elcsüggedt hazatérőket igyekezett felrázni, akik a régi tönkretett, lerombolt templomuk miatt és a szegénységük, kiszolgáltatottságuk okán is úgy érezték: itt már a legtöbb, amit kihozhatnak abból a helyzetből az legfeljebb az egyéni érdekek kiharcolása. Zakariás azonban e helyett felelős jelenről és üdvös jövőről profétált, igaz, először a megtérésre hívással kezdte beszédeit.

Zakariás prófétai írásainak ebben a szakaszában, amit most olvastunk és amit 13. fejezetként tagoltak a későbbi Bibliaszerkesztők, az üdvös jövőről szól.

Az olvasó, illetve nyilván valamikor a kortársak is szívesen vették volna, ha az arról szólt volna, hogy a végidőkben majd jólét lesz, de erről Zakariás nem szólt. Az is bosszantó lehetett a kortársaknak, hogy nem adja meg az időpontját ezeknek a végidőkben történő dolgoknak-jelenségeknek. Gyakorlatilag mindmáig sok szekta abból él, hogy ezeket az ószövetségi próféciaikat igyekszik szépen kronológiai sorrendbe állítani, és az üdvtörténetet ennek alapján minél áttekinthetőbbé tenni, de a végidőkről szóló próféciaíknál annyi mindenről van szó, hogy képtelenség egyetlen időbeli struktúrában ezeket az eseményeket, jeleket jól elhelyezni. Jézus például ebből a fejezetből azt a verset, hogy, ha levágják a pásztort, akkor szétszéled a nyáj, magára értelmezte elfogatása éjszakáján, amikor a tanítványai valóban szét is futottak. Ugyanakkor a prófécia többi részét erőnek erejével sem tudjuk csak arra a korra ráilleszteni. Amikor évszázadokkal később az első pünkösti nyelvcsodánál és evangélizációnál Péter apostol azt mondta, hogy ma teljesedett be Jóel prófécijája, miszerint égi csodákat láthattok és próféciaikat hallhattok, akkor az is ilyen helyzetfelismerés volt. De ő sem foglalkozott annak a próféciaának azzal a mondat folytatásával, hogy a nap elsötétül és a hold vérvörös lesz, vagy, hogy vért, tüzet és füstoszlopot is kellene látni. Az ott levők legfeljebb szélzugást és tüzes lángnyelveket láttak, meg profétákat. Mégsem kezdte el senki sem azt mondani Péternek, hogy na, ne hadobálj itt nekünk, hanem hitték, hogy ez az, amit Jóel úgymond körülírt. Ez a nap valóban az Úr megígért csodás napja.

Jézust is szerették kérdezni tanítványai a jövőre vonatkozó próféciai időpontjáról, de ő mindig csak annyit mondott: ha felismeritek ezeket a jeleket, hogy beteljesedtek, akkor tegyétek ezt és ezt, amihez majd isteni erőt is fogtok kapni.

Zakariás tehát a sok ószövetségi prófétával együtt nem úgy írta próféciját, hogy ott időpontot találgassanak, hanem úgy, hogy a jelenségre majd ismerjenek rá. És Jézus ráismert erre a jelenségre: mondta is elfogatásakor, hogy beteljesedett Zakariás prófécijája.

A keresztyének egyébként hamar ráismertek ugyanígy ennek a Zakariás könyve 13. részében megírt próféciaának egy másik beteljesedett üzenetére: arra, ami az első versben van megírva, hogy ama napon forrás támad Dávid háza és Jeruzsálem lakói számára, hogy lemossa a vért és a szennyet. Természetesen a keresztséget értették a keresztyének ez alatt. Sőt, még ő előttük már Keresztelő János is.

Vagy éppen maradva Zakariás próféciaínál, az előző fejezetben azt, hogy rátekint az Úr arra, akit átszúrtak, és akit úgy gyászolnak, mint egyetlen gyermeket, természetesen szintén Jézusra vonatkoztatták az első keresztyének. És persze mi is, mai keresztyének.

De visszatérve a végidőkről szóló próféciára: a próféta csak arról tudósít, hogy Isten népe számára mit jelent az a bizonyos jövő. Nem arról, hogy mikor jön el, nem arról, hogy érzékeltesse: milyen lesz majd a jóléti rendszerváltás, az, amikor a kerítést kolbászból fonják, mert, ugye, valahogy úgy szokta elképzelni mindenki, hanem arról, hogy abban a korszakban egyszerre fog történni olyan tragédia, ami annak a korszaknak a legfőbb lelki vezetőjére, lelki pásztorára vonatkozik, de egyszerre lesz ez egy olyan végső büntetés, ami az új, üdvös jövőt hozza. S abban a korszakban a bűn kérdése végre nem lesz központi kérdés.

Abban a korszakban, abban az üdvös jövőben nincs sem bálvány, sem hamis próféta. Nincsen tehát Isten helyett másnak az imádata, legyen az akár ember, legyen az akár tárgy, legyen az akár eszme, legyen az bármi, már csak 1 Isten lesz, az egy, igaz élő Isten. Nem lesznek bálványok, amiket az ember annyiszor manipulálni akar, hogy haszna legyen belőle, de aztán éppen a bálvány teszi tönkre, vagy öli meg őt. És nem csak bálványok nem lesznek, hanem nem lesznek végre Isten nevében fellépő, de a céltáblán nem a 10-est találó, hanem homályosan célzó vallásos alakok. Nem lesznek olyan isteni küldötteknek tetszelgők, akik mindenféle vallások általános igazságait szajkózzák, mint például, hogy valósítsd meg magad, légy önmagad, az lehetsz, ami akarsz lenni, egy lehetsz az istenséggel, legyél jó, különleges vagy, békesség lesz, majd a világban is, meg benned is, stb. Az ilyen hamis próféták valójában emberekhez alkalmazkodók, abból a maguk hasznát kihozók, a saját sértettségükkel prófétálók, hamis intuíció alapján prófétálók, népüket nem szerető próféták, magukat istenítők. Ezek az álpróféták mind ezekkel a próféciáikkal félrevezetik az embereket. De Isten megbünteti a hamis prófétákat. A végén már szégyenükben mindenfélét kell, hogy hazudjanak, hogy mentsék a menthetetlent. Például a zakariási korban magukat vallási aszkézisben késsel vagdalók azt fogják mondani, hogy valójában csak ivócimborai verekedés miatt vannak rajtuk vágásnyomok. Amikor eljön a zakariási látomás szerinti végidő, akkor majd végre nem lesz hamis prófécia, ami az embereket összezavarja, hanem csak tiszta lélek lesz. Viszont bármennyire is szeretné minden hívő ember, hogy már e földön ebben a korszakban legyenek meg ezek a dolgok, s ő legyen részese ennek, mégis maga Zakariás is úgy szól, hogy ehhez a tiszta helyzethez szörnyű megpróbáltatásokon kell keresztülmennie a hívőknek. Szétszóratáson, kiirtáson, pusztuláson. A hívők akkor kétségbeesetten hívják majd az Úr nevét, s ő meghallgatja majd őket, és megjelenik.

Testvéreim! Hogy ez mikor lesz: nem tudjuk. Zakariás szándékosan nem is szól erről. Az bizonyos, hogy jelenleg nem az az egyháztörténeti korszak van, amikor ezek az apokaliptikus képek érvényesek lennének. Van ugyan keresztyén-üldözés, de nem akkora mértékű, mint ami le van itt írva. És a jajkiáltás sem akkora. Európában például egyre kevesebb keresztyén van, de ez a maradék sem érzi magát rosszul. Nem kiált naponta Istenhez, mert olyan jó módban él, hogy elég csak néha Istenhez fordulnia. Biztos, hogy Zakariás nem mostanra írta próféciáját. Ugyanakkor, amit Jézusról írt, hogy az üdvös jövő a pásztor megverésével összhangban van, azt valljuk. Jézus halála a végső büntetés volt, ami után az új idő, a végidő elkezdődött. Nem teljesedett be, de elkezdődött. Már senkire nem fogjuk másra vonatkoztatni Zakariás próféciáját, mint Jézusra, az ő kereszthalálára, amivel elkezdődött az egy igaz pásztorra és prófétára való ráhallgatás lehetősége és a bálványok teljes felszámolásának lehetősége. És az a korszak is eljött, hogy a Jézust követők merészen Isten népének hívhatják magukat.

Nagyon merészen hadd hozzam ide igehirdetésemben a Kolossé levélből még azt az ígét, hogy Pál apostol egyszer arról ír: ami a Krisztus szenvedéséből hátra van, azt ő a maga szenvedéseivel is kiegészíti, pontosabban betölti. Vannak igemagyarázók, akik ezt az ígét úgy

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2024. március 3-án.

fordítják, hogy nem Krisztusnak a gyötrelmeiről van szó, aminek a hátralevő részét örömmel tölti be az apostol a maga szenvedéseivel, hanem a Krisztusi, mármint Krisztusért való gyötrelmekről van szó. Lehetséges. Én mégis azt gondolom, Zakariás tanítása örök igazság, hogy amit Jézus, mint főpásztor értünk vállalt, azzal a történelem kerekét megfordította, és új, isteni korszak vette kezdetét, az üdvös végidő, ugyanakkor az egyház a próbatételt mindaddig, amíg e földön él, el kell, hogy viselje. Sőt. Nagyon nehéz próbatételeket. De éppen ebben egészíti ki, illetve éppen ebben teljesíti ki Jézus világmegváltó szeretetét. A langymeleg, komfortra, vagy akár csak túlélésre berendezkedő egyház nem az Isten népe. Mi só és kovász, és világosság kell, hogy legyünk. Tisztítótűz által lett arany. Nem lehet másként az az egyház Isten népe.

Testvéreim! Amikor most majd úrvacsorázunk, gondoljunk arra, hogy az első ilyen közös szakrális vacsoránál Jézus tanítványai a Mestert elfogva, s később megverten látva gyorsan elszaladtak. Még nem értették a zakariási üdvös jövő lényegét. Néhány évvel később az egyik tanítványa, Szent Péter már értette. A halálos ítélete után megkorbácsolták, majd rádobták a földön heverő keresztre, hogy tagjait rászegezzék. Az apostol ekkor kérte a katonákat: fessítsék meg őt fordítva, fejjel lefelé. Alázatosságában nem tartotta magát méltónak ugyanarra a halálra, amit Jézus szenvedett el.

Testvéreim! Nem ilyen halált kívánok kedves mindannyiunknak, de amikor most úrvacsorázunk, kérem, hogy úgy tegyük ezt, hogy gondoljuk át: Zakariás nem karosszékben kényelmesen hátradőlős végidőt profétált, hanem nehezét. Aki vesz a Krisztus testéből és véréből, az azt is magára veszi ezzel, hogy ő is felveszi Jézus módján a maga keresztjét, és képes azzal őt akár a halálig követni. Az, hogy most éppen nem ez az egyháztörténeti korszak van itt Magyarországon, meg is látszik. 25 év alatt 1/3-al, vagyis félmillióval csökkent a reformátusok száma. Ha látnák rajtunk, hogy a próbatételek közt állnánk meg, ma már többen lennénk. És nem csak reformátusoknak hívnának minket, hanem Isten népének.

Hadd legyen a mai úrvacsora jelentése a végidők zakariási értelemben vett Isten népe kipróbálásának vállalása, annak kifejezése. Ámen.